

RĪGAS PLĀNOŠANAS REĢIONS

Reģ.Nr. 90002222018, Zigfrīda Annas Meierovica bulvārī 18, Rīga, LV – 1050,
tālr.: +371 67226430, fakss: +371 67226431, e-pasts: rpr@rpr.gov.lv, www.rpr.gov.lv

Rīgā 05.02.2019. Nr.7.9./51/19

**Latvijas Republikas
Ministru prezidentam
Arturam Krišjānim Kariņam**
Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520
e-pasts: vk@mk.gov.lv

**Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministram
Jurim Pūcem**
Peldu iela 25, Rīgā, LV-1494
e-pasts: pasts@varam.lv

Pārresoru koordinācijas centram
Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520
e-pasts: pkc@pkc.mk.gov.lv

Zināšanai:

**Latvijas Republikas Saeimas
Ilgspējīgas attīstības komisijai**
Jēkaba iela 10/12, Rīga, LV-1811
e-pasts: ilgtspejigas.attistibas.komisija@saeima.lv

Latvijas Pašvaldību savienībai
Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
e-pasts: info@lps.lv

*Par Rīgas plānošanas reģiona viedokli saistībā ar
Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam izstrādes ietvaru*

Rīgas plānošanas reģions (turpmāk – RPR) informē, ka ir iepazinies ar “Informatīvo ziņojumu par priekšlikumu par Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam mērķiem, prioritātēm un rīcības virzieniem, kā arī tā turpmāko izstrādes un sabiedriskās apspriešanas procesu”. RPR ir piedalījies diskusijās par Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027.gadam (turpmāk – NAP) izstrādi Latvijas Pašvaldību savienības Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēdē 09.01.2019., kā arī aicinājis Pārresoru koordinācijas centra pārstāvjus piedalīties ar ziņojumu par NAP ietvaru, mērķiem un prioritātēm RPR Attīstības padomes sēdē 18.01.2019.

Iepazīstoties ar NAP ietvara sākotnējo piedāvājumu, secinām, ka ir nepieciešams pievērst vairāk uzmanības noteikto prioritāšu pamatojumam, tematisko risinājumu telpiskai piesaistei, kā arī nodrošināt valstisko mērķu, reģionālo uzstādījumu un vietējo vajadzību savstarpēju korelāciju un papildinātību. Ierosinām turpmākajā NAP pilnveidē ņemt vērā RPR priekšlikumus, kas sagatavoti balstoties uz RPR teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem stratēģiskajiem uzstādījumiem un reģiona attīstības redzējumu, kā arī līdzšinējo RPR darbības pieredzi telpiskās plānošanas jomā no vietējā līdz starptautiskam mērogam.

1) **NAP prioritāšu pamatojums.** Aicinām pievērst lielāku uzmanību dokumentā izvirzītajām prioritātēm un to pamatojumam. NAP ietvara sākotnējā piedāvājumā, prioritātes pamatotas nepilnīgi, galvenokārt atsaucoties tikai uz teorētiskiem aspektiem un atsaucēm uz saskaņotību ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2030.gadam (turpmāk – Latvija 2030), Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020.gadam vidusposma novērtējumu, neskarot kvalitatīvu un kvantitatīvu Latvijas attīstības pašreizējās situācijas un vispārējo tendenču analīzi. Ar šādu pieeju izvirzītās un nepilnīgi pamatotās NAP prioritātes uzskatāmas tikai par daļēji atbilstošām aktuālajām tendencēm, valsts mērķiem un vajadzībām. Vienlaikus aicinām izvērtēt Eiropas mēroga stratēģiskās plānošanas uzstādījumus, Eiropas Savienības, Baltijas Jūras reģiona un Latvijas kopējās prioritātes, izprotot mērķu, prioritāšu un finansējuma sadales pakārtotību, piemēram, Eiropas Savienības un Latvijas prioritāšu korelācija, Baltijas Jūras reģiona, kā makroreģiona mērķi un prioritātes.

2) **Tematisko risinājumu telpiskā piesaiste – mērķteritoriju pieeja.** Latvija 2030 ir nozīmīgākais teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka valsts ilgtermiņa attīstības redzējumu. Latvija 2030 ietver arī Latvijas telpiskās attīstības perspektīvu, kas iezīmē integrētu skatījumu valsts teritorijas līdzsvarotai un ilgtspējīgai attīstībai. Telpiskā perspektīva uzsver nacionālo interešu telpu jeb mērķteritoriju nozīmīgumu, lai Latvijas galvenās vērtības, resursi un priekšrocības tiktu izmantotas visefektīvākajā veidā. Latvija 2030 kā nacionālo interešu telpas iezīmē arī RPR attīstībai būtiskas mērķteritorijas – (1) Rīgas metropoles areālu, (2) Baltijas jūras piekrasti, (3) lauku attīstības telpu un (4) izcilus dabas, ainavu un kultūrvēsturisko teritoriju areālus, kur koncentrētas tās unikālās vērtības, kas veido Latvijas un tās dažādo reģionu identitāti un starptautisko atpazīstamību. Latvija 2030 noteiktās mērķteritorijas būtiski atšķiras pēc to vajadzībām no nepieciešamo attīstības atbalsta virzienu un investīciju viedokļa, tādēļ aicinām NAP ietvaros noteiktos tematiskos risinājumus (mērķus, prioritātes, rīcības virzienus) piesaistīt iezīmētām mērķteritorijām, kas atspoguļo Latvijas teritoriju dažādās attīstības vajadzības. Vienlaikus aicinām ņemt vērā, ka fokusēšanās uz areāliem, teritorijām un vietām, kur koncentrēti attīstības resursi un cilvēkkapitāls, ir izmantojams par pamatu efektīvas pārvaldības modelim Latvijas attīstības tendenču kontekstā.

Uzskatām, ka 2014.-2020.gada attīstības atbalsta plānošanas pieeja, mērķējot uz valsts policentrisku attīstību ar 9+21 modeli – republikas pilsētas un reģionālas nozīmes attīstības centri – neatbilst aktuālajām sociāli ekonomiskās attīstības tendencēm un nesniedz sākotnēji iecerēto atdevi. Pastāv būtiskas iedzīvotāju skaita dinamikas un ekonomiskās intensitātes atšķirības gan lielo pilsētu, gan reģiona nozīmes attīstības centru starpā. Piemēram, atsevišķos reģiona nozīmes attīstības centros pēdējā desmitgadē iedzīvotāju skaits ir būtiski samazinājies un tos jau faktiski apsteidz straujāk augošie Pierīgas ciemi. Šāda situācija pieprasa specifiskus risinājumus, kurus līdzšinējā pieeja nespēj piedāvāt – īpaši iedzīvotāju mobilitātes un publisko pakalpojumu nodrošinājuma kontekstā. Ņemot vērā šo situāciju, ierosinām turpmākajā attīstības plānošanā un atbalsta sniegšanā atteikties no 9+21 pieejas, tā vietā galvenokārt koncentrēties uz Latvija 2030 iezīmēto mērķteritoriju pieeju, kas ļautu mērķtiecīgāk plānot nepieciešamos ieguldījumus, balstoties uz teritoriju specifiskajām vajadzībām un efektīvu resursu izmantošanu.

RPR un valsts attīstības izaugsmei kopumā NAP īpaša uzmanība jāpievērš Rīgas metropoles areāla attīstības jautājumam, kā nacionālo interešu telpai ar izcilu vērtību un nozīmi valsts ilgtspējīgai attīstībai, identitātes saglabāšanai un ietver valsts attīstībai nozīmīgus stratēģiskos resursus. Rīgas metropoles areālā koncentrējas 1,1 miljons jeb aptuveni 60 % Latvijas iedzīvotāju un tā teritorijā tiek radītas aptuveni 2/3 Latvijas ekonomisko vērtību – tas metropoles areālam piešķir visas Latvijas ekonomikas, izglītības, zinātnes, tūrisma, sporta un kultūras dzīves dzinēj spēka statusu. Rīgas metropoles areāls stiprina Rīgas kā globāli orientētas Baltijas metropoles lomu un veicina konkurētspēju starptautiskā mērogā.

Vēršam uzmanību uz to, ka RPR pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) pieprasījuma 31.08.2018. ir sagatavojis un nosūtījis investīciju vajadzības reģiona specifiskajās mērķteritorijās, īpaši izceļot Rīgas metropoles areālu un Baltijas jūras piekrasti. Šo vajadzību definēšanai Rīgas metropoles areālā par pamatu izmantoti “Rīcības plāna Rīgas metropoles areāla attīstībai” izstrādes procesā noteiktie stratēģiskie virzieni un risināmie jautājumi. Baltijas jūras piekrastes gadījumā vajadzību noteikšanai izmantoti “Valsts ilgtermiņa tematiskajā plānojumā Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai” noteiktie uzstādījumi, RPR sadarbības procesā ar pašvaldībām izstrādātie priekšlikumi un “Jūras un piekrastes viedās specializācijas plānā Rīgas plānošanas reģionam” ietvertie risinājumi.

3) Valstisko mērķu, reģionālo uzstādījumu un vietējo vajadzību savstarpēja korelācija un papildinātība. Uzskatām, ka NAP, kā galvenajam nacionāla līmeņa vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentam, jāietver mērķi, kas apmierina reģionāla mēroga stratēģiskos uzstādījumus un vietējās attīstības vajadzības. Lai to nodrošinātu, būtisks priekšnosacījums ir Latvija 2030 pārmantojamība, kā arī plānošanas reģionu izstrādātās ilgtspējīgas attīstības stratēģijas, kurās noteikts Latvijas reģionu attīstības redzējums – mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. Plānošanas reģionu attīstības stratēģijas un attīstības programmas kalpo par pamatu vietēja līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādei un saskaņošanai, tādā veidā nodrošinot nacionāla, reģionāla un vietēja līmeņa attīstības plānošanas procesu sasaisti.

Tāpat, NAP izstrādes un īstenošanas procesā ir jānodrošina sasaiste ar VARAM virzīto Reģionālās politikas pamatnostādņu saturu – tas ir būtisks priekšnosacījums reģionālās attīstības vajadzību īstenošanai un teritoriālās pieejas iedzīvināšanai plānošanas procesā. RPR aicina NAP pilnveides procesu un saturiskos uzstādījumus saskaņot ar Reģionālās politikas pamatnostādēm, kas pilda arī pārnozaru plānošanas dokumenta funkciju un būtu saskaņojams ar citu nozaru politikām. Šajā kontekstā, kā vēl viens būtisks jautājums uzsverams NAP ieviešanas mehānismi. Viens no priekšlikumiem varētu būt plānā ietvertu aktivitāšu sadalīšana pēc nozīmes, norādot ne tikai nacionālā, bet arī reģionālā vai mērķteritoriju, kā arī vietējā mērogā būtiskus risinājumus.

Uzskatām, ka reģiona redzējums un priekšlikumi ir pamatoti un vērā ņemami, un ceram, ka tie tiks uzskatīti par profesionālu ierosinājumu dokumenta saturiskās kvalitātes pilnveidei. RPR aicina NAP uzlūkot kā dokumentu, kas gādā par mērķtiecīgi virzītu, gudru Latvijas attīstību un akcentē šādai attīstībai būtiskus priekšnosacījumus.

NAP pilnveidē lūgums ņemt vērā RPR sagatavotos priekšlikumus, kā arī RPR attīstības plānošanas dokumentos noteikto attīstības redzējumu ([RPR Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030](#) un [Rīcības plāna Rīgas metropoles areāla attīstībai izstrādes koncepcija](#)). Esam atvērti līdzdalības iespējām turpmākajā NAP izstrādes procesā.

Attīstības padomes priekšsēdētāja

Daiga Mieriņa

*Cimdiņš 67559826
rudolfs.cimdins@rpr.gov.lv*

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU